

زیبایی و زیبایی شناسی در هنر و معماری اسلامی

محمد رضا ملکی^{1*}، علی ملکی²

¹کارشناسی ارشد معماری، عضو هیئت مدیره شرکت مهندسی مشاور ماوا،
m.maleki200@yahoo.com

²کارشناسی ارشد معماری، مدرس دانشگاه، مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان
تهران. a.maleki280@yahoo.com

چکیده :

نیاز بشر به زیبایی به عنوان عنصری جدا ناپذیر از فرهنگ امری روشن و قطعی است. این مطلب گواه آن است که "بشر از اولین روزهای خلقت همیشه سعی در زیباسازی محیطش داشته است. در این بین معماری اسلامی یکی از بزرگترین جلوه‌های ظهور یک حقیقت هنری در کالبد مادی به شمار می‌رود که به عنوان یکی از موفق‌ترین شیوه‌های معماری در تاریخ معماری جهان قابل بازشناسی است. در این مقاله تلاش می‌شود تا با روش توصیفی و تکیه بر شیوه مرور متون و منابع و مطالعات کتابخانه‌ای، ضمن بیان کلیات نظری مرتبط با زیبایی به ویژگی‌ها، منشاء و دوام زیبایی از دیدگاه اندیشمندان پرداخته شود، سپس مقوله زیبایی در هنر و معماری اسلامی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در انتهای مقاله نیز این نتیجه حاصل می‌گردد که براساس دیدگاه مدرن و مدرنیسم این حالات حسی انسان است که اصیل است و ملاک شناخت زیبایی به شمار می‌آید. اما برای متفکران و حکمای مسلمان، بحث زیبایی و جمال فراتر از ادراکات حسی یا حالات احساسی انسان است. زیرا هم مبدأ زیبایی متعالی فراتر از حس و احساس آدمی است و هم نحوه ادراک آن فراتر از حوزه ادراکات حسی است.

واژگان کلیدی : معماری پایدار، روستا، مسکن، اقلیم، آسایش ساکنین.